

Programrapport

Programmets namn: Masterprogram vårdvetenskap med inriktning mot prehospital och intrahospital akutsjukvård	Ladokkod: VAMAK21
Antal högskolepoäng: 60	Årskull: 21
Programansvarig: Magnus Andersson Hagiwara	

Enligt Riktlinjer för löpande utvärdering av kurser och utbildningsprogram vid Högskolan i Borås (Dnr 589-17) ska programrapporten utgå ifrån följande aspekter:

1) Studenternas möjlighet till ansvar och delaktighet

Studenterna i programmet har sedan tidigare en magisterexamen samt samtliga är och har varit yrkesverksamma inom området i många år. Detta faktum avspeglar det pedagogiska upplägget som bygger på stort eget ansvar och samverkan med andra studenter i programmet. Programmet baseras på följande moment:

- Föreläsningar
- Inlämningsuppgifter enskilt, i par samt i grupp
- Seminarier
- Simulering
- Verksamhetsförlagd utbildning

Föreläsningarnas mängd skiljer sig åt i de olika kurserna. Kurserna som handlar om patientbedömningar är mer föreläsningstäta och majoriteten av föreläsningarna genomförs av läkare. I kurserna *säker vård* samt *teamsamverkan* är det färre föreläsningar. Alla föreläsningar genomförs via videolänk eller som en hybrid mellan video och salsföreläsning. Föreläsningarna i de kurserna har genomförts av lärare anställda på HB samt GU. Under programmet har Covid läget styrt upplägget. Förutom live föreläsningar har det funnits inspelade föreläsningar och handsout på lärplattformen Canvas. Föreläsningarna har generellt varit väldigt uppskattade och fått bra omdömen i kursutvärderingarna.

Inlämningsuppgifter har funnits med i samtliga kurser. De kurser som innehåller simuleringar har haft en uppgift och de mer teoretiska kurserna två inlämningar. Dessa uppgifter har studenterna fått genomföra i grupp, i par eller enskilt. Uppgifterna skrivs i A2s uppgiftsmall med försättsblad och rubriker. Under rättning har en del arbete lagts på formalia då dessa uppgifter även är en förberedelse inför examensarbetet. Exempel på en inlämningsuppgift har varit att välja två patientfall från egen verksamhet där patientsäkerheten varit hotad och analysera fallen efter patientsäkerhets och human factor teorier.

Alla inlämningsuppgifter har efterföljts av ett seminarie där studenterna har fått redovisa sitt arbete i formerna av föreläsning, poster eller film. Sedan har uppgiften diskuterats i grupp. Vi har funnit dessa seminarier mycket bra och med ett stort värde för kunskapsbidrag. Detta till stor del beroende på att alla studenter är yrkesverksamma och kunskapsutbytet blir därmed stort. Även studenterna har varit mycket positiva till seminarierna.

Fyra av kurserna innehåller simuleringmoment. I *Bedömning I* är simuleringarna i form av stationer

där studenterna under ledning av kliniskt aktiva läkare och sjuksköterskor har fått träna undersökningsmetodik. Övningarna är i mindre grupper. I *Bedömning II* är simuleringen patientfall som bedöms och utvärderas. Studenternas insatts bedöms där med ett validerat bedömningsinstrument. Efter simuleringarna som visas på video för alla studenter diskuteras patientfallen i seminarieform. Samma gäller för simuleringarna i kursen teamsamverkan där fokus ligger på teamet. I kursen *Kris och katastrof* sker en digital simulering via zoom. Simuleringarna har i kursutvärderingar varit mycket uppskattade.

De båda kurserna som handlar om patientbedömning innehåller en 4 dagars VFU. Dessa 4 dagar har studenterna följt en läkare på vårdcentral samt på akutmottagning med fokus på undersökningsteknik och kliniskt resonemang. Studenterna i programmet har själva ordnat denna VFU på sina hemorter.

2) Sambanden mellan programmets kurser samt mellan examensmål, lärandemål undervisningsformer och examinationer

Enligt utbildningsplanen är programmets mål att ge studenten färdighet och förmåga att:

- visa förmåga att systematiskt, kritiskt, självständigt och kreativt identifiera och formulera kliniska frågeställningar som rör vårdandet inom prehospital och intrahospital akutsjukvård,
  - Detta mål uppfylls främst av kurserna *Bedömningar och ombändertagande inom prehospital och intrahospital akutsjukvård I*, *Bedömningar och ombändertagande inom prehospital och intrahospital akutsjukvård II*. I första kursen läser och tränar studenterna avancerade undersökningstekniker. Detta sker genom föreläsningar av kliniskt erfarna läkare samt stationsövningar där detta tränas. I kursen ingår en inlämningsuppgift där studenterna ska redovisa två autentiska patientfall, ett där bedömning blev bra samt ett där bedömningen blev mindre bra och analysera dessa fall. Fallen redovisas och diskuteras i seminarie. I andra kursen ligger fokus på bedömning, kliniskt resonemang, diagnostik och differential diagnostik. Även här består kursen av föreläsningar av kliniskt erfarna läkare och sjuksköterskor. Kursen examineras med inlämningsuppgift med fokus på kliniskt resonemang, seminarie samt en examinerande simuleringsdag där studenterna bedömer och vårdar ett antal patientfall.
- analysera, bedöma, hantera, leda och samverka i olika akuta vårdsituationer med begränsade tidsramar inom prehospital och intrahospital akutsjukvård,
  - Detta mål uppfylls av kurserna *Teamsamverkan inom prehospital och intrahospital akutsjukvård* samt *Prehospital och intrahospital akutsjukvård vid kris och katastrof*. I teamsamverkan får studenterna undervisning om teorier och modeller för att skapa effektiva team. Kursen examineras men inlämningsuppgift där teamsamverkan från autentiska patientfall analyseras och där detta diskuteras i efterföljande seminarie. En simuleringsexamination avslutar kursen där studenterna får arbeta i team kring svårt sjuk patient och i en debriefing diskutera teamsamverkan. I katastrofkursen ges undervisning i sjukvårdsledning och organisation i samband med allvarliga händelser. Kursen examineras med en digital katastrofövning.
- planera och med adekvata metoder genomföra avancerad vård inom prehospital och intrahospital akutsjukvård,
  - Detta mål uppnås genom de båda bedömningskurserna.

- initiera och delta i förbättringsarbete för patientsäkerhet inom prehospital och intrahospital akutsjukvård,
  - Detta kursmål avhandlas i kursen *Säker vård inom prehospital och intrahospital akutsjukvård*. I kursen avhandlas teorier och metoder för patientsäkerhetsvård. Studenterna genomför två ganska omfattande arbeten där de ska hitta patientsäkerhetsrisker på sina egna arbetsplatser och sedan genomföra en fiktiv intervention med hjälp av metoder för kvalitetsförbättring. Kursen examineras genom inlämningsuppgifter och efterföljande seminarier.
- visa förmåga att, i såväl nationella som internationella sammanhang, muntligt och skriftligt redogöra för slutsatser rörande prehospital och intrahospital akutsjukvård samt kommunicera dessa,
  - Detta mål avhandlas i flera av programmets kurser. Dels genom inlämningsuppgifter som skrivs på ett vetenskapligt språk samt seminarier där studenterna ska redovisa sina arbeten enligt metoder som används på vetenskapliga konferenser som tex föreläsning, poster eller kombinationer.
- genomföra och presentera forsknings- och utvecklingsarbete med inriktning mot en hållbar prehospital och intrahospital akutsjukvård inom huvudområdet,
  - Detta mål uppnås genom examenkursen där studenterna i par ska genomföra en empirisk studie som ska presenteras i artikelformat. Studenterna får själva välja en lämplig tidskrift att använda som mall. Kravet på arbetet är att det ska vara publicerbart. I skrivande stund har tre masterarbeten publicerats i vetenskapliga tidskrifter.
- problematisera och tillämpa vetenskapliga metoder inom området,
  - Detta mål uppnås i metodkurs samt examenkurs.
- visa förmåga till beaktande av mångfald och hållbar utveckling liksom av internationell samverkan i ett ständigt föränderligt samhälle.
  - Detta mål avhandlas i samtliga kurser. Särskilt kursen säkerhetsvård lägger en extra tyngd på begreppet hållbarhet då patientsäkerhet är en förutsättning för en hållbar sjukvård.

Kurserna examineras genom följande moment:

- Simulering
- Seminarier
- Individuella inlämningsuppgifter (i någon kurs även gruppuppgift).

Endast en student svarade på programutvärderingen. Utvärderingen bestod av 18 frågor med en fyrgradig lickertskala och två fritext frågor (tabell 1). De enskilda kursutvärderingarna visat att samtliga moment har varit uppskattade av studenterna. De moment som lyfts fram som särskilt värdefulla ur ett lärande perspektiv är simuleringar samt seminarier. Då inlämningsuppgifterna i samtliga fall har moment som utgår från den verksamheten som studenterna arbetar i har detta varit uppskattat. I en uppgift planerar studenterna ett förbättringsarbete enligt PDSA cykeln. I några fall har detta lett till att ett riktigt förbättringsarbete utförts på arbetsplatsen. Detta faktum tolkar kursledningen som att flera lärande mål uppfyllts. Vi bedömer att programmets kurser bidrar till uppfyllande av samtliga lärande mål.

Tabell 1. Resultat från programutvärdering.

Fråga	Stämmer inte alls	Stämmer delvis	Stämmer ganska bra	Stämmer helt
Innehållet i programmets kurser stämmer överens med de mål som finns i utbildningsplanen	0	0	0	1
De lärandeaktiviteter som ingått i programmets olika kurser har haft tydliga instruktioner	0	0	0	1
Den litteratur som ingått i programmets olika kurser har varit relevant	0	0	0	1
De inlämningsuppgifter som ingått i programmets olika kurser har varit relevanta	0	0	0	1
De examinationer som ingått i programmets olika kurser har varit relevanta	0	0	0	1
Programmets lärare har varit till stöd för mitt lärande	0	0	0	1
Jag har under programmets gång haft möjlighet att ta ansvar för att vara delaktig i mitt lärande	0	0	0	1
Jag har genom programmet skaffat mig kunskaper som är nödvändiga för att arbeta inom ambulanssjukvård/akutmottagningsvård	0	0	0	1
Jag har genom programmet utvecklat mitt kritiska förhållningssätt som är nödvändigt för arbete inom ambulanssjukvård/akutmottagningsvård	0	0	0	1
Jag har genom programmet fått en ökad förståelse för forskning	0	0	0	1
Jag har genom programmet utvecklat mitt vetenskapliga förhållningssätt	0	0	0	1
Jag har genom programmet utvecklat min förmåga att använda forskning	0	0	0	1
Jag har genom programmet utvecklat min förmåga att använda forskning	0	0	0	1
Jag har genom min verksamhetsförlagda utbildning givits möjlighet att utveckla mitt kliniska yrkeskunnande	0	0	0	1
Jag anser att simuleringarna med tillhörande debriefing har bidragit till mitt lärande	0	0	0	1
Jag har under programmet utvecklat min förmåga att medverka i byggandet av en framtida hållbar ambulanssjukvård/akutmottagningsvård	0	0	0	1
Jag har under programmet givits möjlighet att uttrycka mina åsikter och uppfattningar om utbildningens innehåll och planering med ansvariga lärare	0	0	1	1
Summa	0	0	1	17

3) Forskningsanknytning i programmet

Forskningsanknytningen i programmet anses som starkt. Samtliga lärare i programmet är aktiva forskare inom området. Vetenskap och evidens finns med i princip i samtliga moment genom programmet. I inlämningsuppgifterna läggs stor vikt på att påstående och resonemang backas med vetenskapliga referenser. Under föreläsningar och seminarie diskuteras alltid forskning och evidens i samband med ämnet som avhandlas. Evidensbegreppet används genom hela programmet. Kravet på examensarbetet är att uppsatsen ska skrivas i artikelformat och hålla en publicerbar kvalitet. Flera uppsatser från VAMAK

21 är submittade till vetenskapliga tidskrifter.

4) Programmets resurser och hur dessa har använts

Programmet har förbrukat sammanlagt 998 timmar. Majoriteten av lärarresurserna har bestått av disputerade lärare (65,1%) varav 42,4% av undervisningen har bedrivits av professorer. Adjunkter har varit involverade främst i simuleringsmomenten. Doktorander har haft föreläsningar kring sin egen forskning samt rättat inlämningsuppgifter. Externa resurser har utgjort 11,1% av programbudgeten och dessa har haft föreläsningar samt varit involverade i vissa simuleringsmoment. Dessa har varit läkare samt experter inom teamsamverkan. Trots många involverade lärare är det två lärare som gjort en majoritet av undervisningen. Det finns både för och nackdelar med det upplägget. En fördel är att det har varit lättare att se den röda tråden som finns mellan kurserna i programmet. En annan är att lärarna lär känna studenterna och kan följa enskilda studenters utveckling genom programmet. Nackdelen är att programmet blir sårbart om någon av dessa två lärare skulle av olika orsaker falla ifrån.

5) Programmets användbarhet och förberedelse för ett föränderligt arbetsliv

Då programmet är relativt nytt är programmets användbarhet svåruppskattat. Syftet med programmet är att möta nya arbetsuppgifter och utmaningar i arbete inom ambulanssjukvården samt på akutmottagning. Nya arbetsuppgifter har tillkommit senare år. Exempel är bedömningsambulanser bemannade med en vårdare med uppgift att kunna utföra avancerade patientbedömningar och fatta vårdnivå beslut. På akutmottagningar inrättas sjuksköterskebemannade enheter som självständigt bedömer och behandlar vissa patientkategorier. Då sjukvården står inför ett stort paradigmskifte där mer vård ska flyttas från sjukhusen till närmre patienten samt att mer vård specialiseras och centraliseras, ställer detta krav på kunskaper i patientsäkerhet och vårdutveckling. Vi tror att programmet möter en del av dessa förändringar och utmaningar. Vi har kännedom om två studenter som fått nya arbetsuppgifter efter programmet då arbetsgivaren upprättade en ny tjänst på studentens arbetsplats efter genomgången utbildning. Vi har även studenter som sökt nya tjänster efter genomgången program.

En stor fördel är att studenterna alla är yrkesverksamma. Det möjliggör att kursledningen kan snappa upp trender inom de berörda områdena och därmed i framtiden kunna anpassa programmet till framtidens arbetsplatser. En nackdel med yrkesverksamma studenter är att de är känsliga för vad som händer i deras verksamheter.

